

Katowice, dnia 14 marca 2017 r.

prof. dr hab. Grzegorz Łaszczyca

Kierownik Katedry Postępowania Administracyjnego i Sądowoadministracyjnego
Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach

RECENZJA

w postępowaniu o nadaniu dr hab. Januszowi Niczyporukowi tytułu profesora w dziedzinie nauk prawnych

W wykonaniu uchwały nr 2551/2016 Rady Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Marii Curie – Skłodowskiej w Lublinie z dnia 27 września 2016 r. w sprawie wyznaczenia kandydatów na recenzentów w postępowaniu o nadanie tytułu profesora w dziedzinie nauk prawnych, z dyscypliny naukowej – prawo dr hab. Januszowi Niczyporukowi oraz decyzji Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów z dnia 8 listopada 2016 r. przedstawiam poniżej wymaganą recenzję.

I. Kryteria oceny i ocena ogólna.

Stosownie do treści art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. z 2016 r., poz. 882 ze zm.), tytuł profesora może być nadany osobie, która uzyskała stopień doktora habilitowanego lub osobie, która nabyła uprawnienia równoważne z uprawnieniami doktora habilitowanego na podstawie art. 21a, oraz: 1) posiada osiągnięcia naukowe znacznie przekraczające wymagania stawiane w postępowaniu habilitacyjnym; 2) posiada doświadczenie w kierowaniu zespołami badawczymi realizującymi projekty finansowane w drodze konkursów krajowych lub zagranicznych lub odbyła staże naukowe w instytucjach naukowych, w tym zagranicznych, lub prowadziła prace naukowe w instytucjach naukowych, w tym zagranicznych; 3) posiada osiągnięcia w opiece naukowej - uczestniczyła co najmniej: a) raz w charakterze promotora w przewodzie doktorskim zakończonym nadaniem stopnia oraz b) raz w charakterze promotora pomocniczego w przewodzie doktorskim zakończonym nadaniem stopnia lub uczestniczy w charakterze promotora w otwartym

przewodzie doktorskim, oraz c) dwa razy w charakterze recenzenta w przewodzie doktorskim lub w przewodzie habilitacyjnym lub w postępowaniu habilitacyjnym.

W ocenie opiniującego, dr hab. Janusz Niczyporuk spełnia łącznie wszystkie ustawowe przesłanki konieczne do nadania tytułu profesora. Uzyskał stopień naukowy doktora habilitowanego nauk prawnych. Posiada osiągnięcia naukowe znacznie przekraczające wymagania stawiane w postępowaniu habilitacyjnym. Osiągnięcia kandydata należy ocenić jako doniosłe dla polskiej nauki prawa i postępowania administracyjnego, w sposób niekwestionowany poszerzające naukowe spojrzenie na określone konstrukcje prawne, niejednokrotnie do tej pory w ogóle nie opracowane lub traktowane ubocznie. Ich twórczy wymiar nie nasuwa jakichkolwiek wątpliwości. Cechuje je oryginalność, tak co do wyboru tematów badawczych, jak i metod prowadzonych badań. Dr hab. Janusz Niczyporuk posiada doświadczenie w kierowaniu zespołami badawczymi realizującymi projekty finansowane w drodze konkursów krajowych, a nadto odbył staże naukowe. Posiada także istotne osiągnięcia w opiece naukowej.

II. Uzasadnienie oceny sfery osiągnięć naukowych.

2.1. W pierwszej kolejności podkreślić należy znaczący dorobek naukowy dr hab. Janusza Niczyporuka, opublikowany po uzyskaniu stopnia doktora habilitowanego. Obejmuje on 64 opracowania o różnym charakterze. Na szczególne podkreślenie zasługuje samodzielna monografia *Podmiotowość administracyjnoprawna* (Lublin 2016, ss. 230) oraz trzy niesamodzielne monografie naukowe: pierwsza dotycząca statusu prawnego osób z zaburzeniami psychicznymi (współautorzy: Z. R. Kmiecik, E. Czech, M. Szewczak, M. Grzeszczuk, Lublin 2015, ss. 158), druga podejmująca problem *Działań lokalnej administracji samorządowej w zakresie ochrony zdrowia psychicznego...*, współautorzy: E. Czech, M. Szewczak, Lublin 2015, ss. 202), a trzecia odnosząca się do strategii wdrażania woluntarystycznego modelu środowiskowej opieki psychiatrycznej, Lublin 2016, ss. 360). Dr hab. Janusz Niczyporuk jest także autorem licznych publikacji artykułowych, w tym w języku obcym, rozdziałów w monografiach

naukowych o charakterze zbiorowym, rozdziału w podręczniku akademickim, glos oraz haseł encyklopedycznych. Podejmował także liczne obowiązki redaktorskie. Jest redaktorem 8 publikacji naukowych, które także opatrzył odpowiednim wstępem.

2.2. Dorobek dr hab. Janusza Niczyporuka ma w istotnej mierze wymiar oryginalny. Spośród nich warto podkreślić dwa nowatorskie zagadnienia badawcze podjęte przez Autora. Pierwsze wyrażone zostało we wskazanej wyżej pracy o podmiotowości administracyjnoprawnej. Mimo istotnego znaczenia tego problemu zarówno w sferze teorii prawa, jak i praktyki administracyjnej nie był on objęty zainteresowaniem nauki prawa administracyjnego. Swoistą lukę dostrzegł dopiero dr hab. Janusz Niczyporuk i sięgnął do tego zagadnienia. Wskazana monografia stanowi podsumowanie kierunku badawczego jej Autora, uprzednio fragmentarycznie wyrażanego w licznych opracowaniach artykułowych, m.in. dotyczących zdolności do czynności prawnych organu administracji publicznej (2008), delimitacji pojęć: podmiotowość administracyjnoprawna a zdolność administracyjnoprawna (2009), zdolności proceduralnoadministracyjnej (2009), nadużycia kompetencji przez organ administracji publicznej (2009).

Nowym problemem nauki polskiego prawa administracyjnego, stanowiącym także zagadnienie teoretycznoprawne, jest podkreślana coraz silniej koncepcja proceduralizacji prawa administracyjnego. Poza opracowaniami z zakresu teorii prawa materia ta nie była i w istocie nadal nie jest eksponowana we właściwy sposób w nauce prawa administracyjnego. Dr hab. Janusz Niczyporuk dostrzegł potrzebę podjęcia tego zagadnienia i w publikacji artykułowej z 2011 r. (*Proceduralizacja prawa administracyjnego*) wyznaczył ramy koniecznej analizy. Swoje uwagi oparł na ustaleniach teorii prawa, przenosząc formułowane w warstwie teoretycznoprawnej założenia na grunt prawa administracyjnego.

2.3. Publikacja dr hab. Janusza Niczyporuka *Podmiotowość administracyjnoprawna* podejmuje zagadnienie z kategorii podstawowych dla nauki prawa administracyjnego. Autor osiąga w niej założony cel, tj. kompleksowego opracowania tego zagadnienia. W części wprowadzającej do problemu przedstawia

koncepcję podmiotowości administracyjnoprawnej, określając w szczególności relację podmiotowości prawnej i podmiotowości administracyjnoprawnej. Przyjmuje założenie, że podmiotowość administracyjnoprawna oznacza możliwość działania podmiotu prawa administracyjnego w obrocie administracyjnoprawnym, za podmiot prawa administracyjnego uznaje każdego adresata określonych uprawnień i obowiązków administracyjnoprawnych, zaś przez obrót prawny rozumie ogół stosunków administracyjnoprawnych, które wynikają z czynności administracyjnoprawnych. Przyjęte założenia wypełniają istotę podmiotowości administracyjnoprawnej. Autor ukazuje jednocześnie relację tego pojęcia do pojęcia zdolności administracyjnoprawnej (pojęcia uregulowanego w prawie administracyjnym, które wiąże z kwalifikacją techniczną podmiotu prawa administracyjnego co do możliwości wykonywania jego uprawnień i obowiązków), a następnie podkreśla specyfikę podmiotowości administracyjnoprawnej. Przyjmuje w pracy założenie, że zdolność administracyjnoprawna doprowadza do wykreowania podmiotowości administracyjnoprawnej. Szeroko rozumianą podmiotowość administracyjnoprawną dzieli na czynną i bierną, opierając się w tym zakresie na kryterium podmiotowym. To ostatnie opiera na klasycznej w istocie siatce pojęciowej podmiotów stosunków administracyjnoprawnych. W ramach bowiem podmiotowości czynnej odnosi ją do podmiotów administracji publicznej oraz organów administracji publicznej, których istnienie warunkuje – w ocenie Autora – dopuszczalność podmiotów administracji publicznej do obrotu administracyjnoprawnego. Problem podmiotowości biernej charakteryzuje w odniesieniu do trzech kategorii: osób fizycznych, prawnych i jednostek nieposiadających osobowości prawnej. Ujęcie takie – w istocie klasyczne – nie zawsze pozwala na sformułowanie jednoznacznych wniosków w sferze prawa administracyjnego, wynikające m.in. z traktowania tej samej osoby (typu osoby) w różnym charakterze w zależności od rodzaju obowiązku lub uprawnienia administracyjnoprawnego.

2.4. Problem podmiotowości administracyjnoprawnej można uznać za wiodący w badaniach dr hab. Janusza Niczyporka po uzyskaniu stopnia doktora habilitowanego. Jak już wyżej podkreślono, poza kompleksowym opracowaniem monograficznym tego

zagadnienia, dr hab. Janusz Niczyporuk opublikował uprzednio kilka innych prac z tego zakresu. Nie jest to jednak jedyny jego nurt badawczy. Lektura dorobku naukowego Kandydata wskazuje, że w zasięgu jego zainteresowań mieszczą się także co najmniej dwa inne obszary.

Pierwszy z nich dotyczy zagadnień postępowania administracyjnego. Wskazać w tym zakresie należy zarówno prace o ścisłym wymiarze teoretycznym (np. *Relacje postępowania administracyjnego do prawa administracyjnego ustrojowego* [w:] *Kodyfikacja postępowania administracyjnego...*, Lublin 2010; *Proceduralizacja prawa administracyjnego* [w:] *Teoria instytucji prawa administracyjnego...*, Paryż 2011), jak i odnoszącym się do sfery praktyki procesowej (glosy do orzeczeń sądów administracyjnych). W tej warstwie dr hab. Janusz Niczyporuk publikował także, we współautorstwie, opracowania w językach obcych. Wyróżnić można artykuły dotyczące zasady prawdy obiektywnej, współdziałania organizacji społecznych w postępowaniu administracyjnym, kryzysu procedur w polskim prawie publicznym. Są to publikacje w języku angielskim i ukraińskim.

Drugi istotny nurt badawczy dotyczy problemów zamówień publicznych. Dr hab. Janusz Niczyporuk podjął w tym zakresie problemy m.in. statusu prawnego Krajowej Izby Odwoławczej, postępowania odwoławczego, przedmiotu i podmiotu zamówień publicznych, podmiotów uczestniczących w realizacji zamówień publicznych. Te ostatnie opracowania ukazały się w *Systemie zamówień publicznych w Polsce*, przygotowanym pod red. J. Sadowego, Warszawa 2013. Sięga także do zagadnień nader specjalistycznych, podejmując np. ocenę wpływu zamówień publicznych o charakterze transgranicznym na rozwój współpracy kulturalnej między państwami w świetle postanowień dyrektywy 2014/24/WE czy też wpływu regulacji nowego pakietu dyrektyw koordynujących procedury udzielania zamówień publicznych na ochronę lasów w Polsce.

Nie sposób także nie zauważyć, że dr hab. Janusz Niczyporuk obejmuje zakresem swoich badań szczegółowe problemy w zakresie stosowania prawa, np. w warstwie szeroko rozumianego prawa ochrony środowiska czy też prawa ochrony zdrowia. Omawia m.in. kwestie statusu prawnego elektrowni wiatrowej, zintegrowanego

systemu zarządzania unieszkodliwianiem azbestu czy też ochrony zdrowia psychicznego.

2.5. Na szczególne podkreślenie w działalności dr hab. Janusza Niczyporuka zasługuje sfera organizacji doniosłych przedsięwzięć naukowych. Jeszcze przed uzyskaniem stopnia doktora habilitowanego podjął obowiązki współredaktora (wraz z S. Fundowiczem oraz J. Radwanowicz) i współautora *Systemu egzekucji administracyjnej*, (Warszawa 2004). Jest to dotychczas jedyna propozycja systemowego ujęcia zagadnień egzekucji administracyjnej, która na trwale wpisała się w kanon literatury procesowej z tego zakresu.

Drugą, konieczną do odnotowania, aktywnością dr hab. Janusza Niczyporuka było podjęcie działań redaktorskich, zakończonych wydaniem obszernej publikacji zbiorowej dotyczącej kodyfikacji postępowania administracyjnego (*Kodyfikacja postępowania administracyjnego. Na 50-lecie k.p.a.*, Lublin 2010). Swoje publikacje naukowe, dotyczące w zasadzie wszelkich aspektów postępowania administracyjnego ogólnego, a także i innych procedur pozostających w związku z regulacją k.p.a., zamieścili w niej niemal wszyscy przedstawiciele polskiej nauki prawa administracyjnego procesowego. Publikacja ta stanowi jednocześnie istotne podsumowanie pięćdziesięciu lat obowiązywania k.p.a.

Kolejną wymagającą wyeksponowania aktywnością redaktorską dr hab. Janusza Niczyporuka były działania związane z wydaniem doniosłej pracy *Teoria instytucji prawa administracyjnego. Księga pamiątkowa Profesora Jerzego Stefana Langroda*, Paryż 2011. Na kanwie poglądów prof. Langroda ukazano w niej wiele doniosłych instytucji, konstrukcji i zasad aktualnej nauki prawa administracyjnego.

III. Uzasadnienie oceny sfery doświadczeń w kierowaniu zespołami badawczymi.

3.1. Dr hab. Janusz Niczyporuk posiada doświadczenie w kierowaniu zespołami badawczymi realizującymi projekty finansowane w drodze konkursów krajowych lub zagranicznych. Uczestniczył w 9 projektach, w tym 2 międzynarodowych, w zakresie których był 5 razy był kierownikiem projektu. W szczególności podkreślić trzeba:

1) kierowanie zespołem badawczym w projekcie „Nowe podejście do zamówień publicznych – szkolenia i doradztwo”, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej. W ramach tego projektu kierowany przez dr hab. Janusza Niczyporuka zespół badawczy przygotował monografię naukową *Nowe podejście do zamówień publicznych – zamówienia publiczne jako instrument zwiększenia innowacyjności gospodarki i zrównoważonego rozwoju. Doświadczenia polskie i zagraniczne*, część II, pod red. J. Niczyporuka, J. Sadowego, M. Urbanka, Warszawa 2011;

2) kierowanie projektem pt. „Woluntarystyczny model środowiskowej opieki psychiatrycznej zmniejszającej wykluczenie i marginalizację w środowiskach wiejskich, współfinansowanym przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju. W granicach tego projektu dr hab. Janusz Niczyporuk przygotował we współautorstwie 3 następujące monografie: „*Działania lokalnej administracji samorządowej w zakresie ochrony zdrowia psychicznego oraz współpracy międzysektorowej na terenie województwa lubelskiego*”, Lublin 2015, ss. 201 (współautorzy: E. Czech, M. Szewczak), „*Strategia wdrażania woluntarystycznego modelu środowiskowej opieki psychiatrycznej*”, Lublin 2016, ss. 360 (współautorzy: A. Czernikiewicz, Z.R. Kmieciak, M. Michalak, M. Furtak – Niczyporuk, E. Czech, B. Drop, M. Grzeszczuk, A. Kochański, M. Szewczak), „*Działania lokalnej administracji samorządowej w zakresie ochrony zdrowia psychicznego oraz współpracy międzysektorowej na terenie województwa lubelskiego*”, Lublin 2015, ss. 201 (współautor E. Czech, M. Szewczak);

3) kierowanie prawniczym zespołem badawczym w ramach grantu badawczego pt. „Zintegrowany system zarządzania unieszkodliwianiem azbestu na składowiskach podziemnych w aspekcie zrównoważonego rozwoju Polski Wschodniej”.

Zauważyć trzeba, że działania dr hab. Janusza Niczyporuka w zakresie organizowania zespołów badawczych nie dotyczą tylko sfery prawnej. Kandydat pełnił funkcję koordynatora naukowego projektu międzynarodowego Polska – Ukraina pt. Transgraniczne E-centrum Współpracy Kulturalnej Lublin – Łuck, w ramach którego opracowano strategię współpracy kulturalnej Lublin – Łuck w języku polskim, ukraińskim i angielskim oraz monografia naukowa pod red. dr hab. Janusza Niczyporuka, poświęcona transgranicznej współpracy kulturalnej polsko – ukraińskiej.

3.2. Dr hab. Janusz Niczyporuk odbył kilka krótkich staży naukowych w instytucjach naukowych, w tym zagranicznych, m.in. w Oslo, Reykjaviku, Paryżu i Łucku. W instytucjach naukowych zagranicznych prowadził także badania naukowe, m.in. w Brukseli i Paryżu dotyczące problemów teoretycznych nauki administracji. Pełnił także funkcję eksperta organów władzy publicznej. Uczestniczył w 40 konferencjach naukowych, w tym 11 międzynarodowych. Na 20 konferencjach przygotował referat, w pięciu przypadkach przewodniczył komitetowi organizacyjnemu, w tym dwukrotnie w zakresie konferencji międzynarodowych. Pełni także obowiązki członka w redakcjach naukowych, w tym czasopisma „Teki Komisji Prawniczej Polskiej Akademii Nauk Oddziału w Lublinie”.

III. Uzasadnienie oceny sfery osiągnięć w opiece naukowej.

Dr hab. Janusz Niczyporuk posiada znaczące osiągnięcia w opiece naukowej. Pięciokrotnie wykonywał obowiązki promotora w przewodach doktorskich zakończonych nadaniem stopnia naukowego. Tematyka rozpraw doktorskich koncentrowała się wokół problematyki postępowania administracyjnego oraz sądownoadministracyjnego. Aktualnie jest promotorem w dwóch otwartych przewodach doktorskich. Dwukrotnie występował jako recenzent w zakończonym nadaniem stopnia naukowego przewodzie habilitacyjnym (dr hab. Z.R. Kmiecika oraz dr hab. P. Krzykowski). W przewodach doktorskich zakończonych nadaniem stopnia naukowego wystąpił aż 11 razy, a w jednym przypadku w przewodzie doktorskim niezakończonym nadaniem stopnia naukowego.

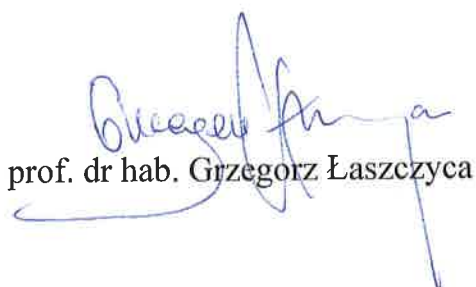
IV. Sfera działalności organizacyjnej dr hab. Janusza Niczyporuka.

Obok istotnej działalności naukowej dr hab. Janusz Niczyporuk podejmował i nadal wykonuje liczne obowiązki organizacyjne. Od dziesięciu lat pełni funkcję Kierownika Katedry Postępowania Administracyjnego na Wydziale Prawa i Administracji UMCS w Lublinie. Od 2010 r. jest także pełnomocnikiem Rektora w Lubelskim Konsorcjum Naukowym. Dwukrotnie była Rzecznikiem Dyscyplinarnym

dla Studentów, a w kadencji 2012-2016 członkiem Komisji Dyscyplinarnej dla Doktorantów.

Jest także członkiem kilku towarzystw naukowych, w tym Stowarzyszenia Edukacji Administracji Publicznej, Komisji XIV Prawniczej Polskiej Akademii Nauk Oddziału w Lublinie, Lubelskiego Towarzystwa Naukowego oraz Towarzystwa Naukowego Organizacji i Kierownictwa Oddziału w Lublinie.

W konkluzji jednoznacznie stwierdzam, że dr hab. Janusz Niczyporuk spełnia określone w art. 26 ust. 1 ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym (...) wymogi stawiane kandydatom do tytułu profesora nauk prawnych.

prof. dr hab. Grzegorz Łaszczyca